

Stabilní katastr jako základ tradičního katastru v českých zemích

Karel Štencel

Praha, 14. listopadu 2017

Jan Bumba, kniha České katastry od 11. do 21. století:

„V historii našich zemí neexistuje tak rozsáhlé a dokonale zpracované dílo z jakékoli oblasti lidské činnosti, které bylo a je předmětem obdivu odborníků a úcty laiků v celém okolním světě.“

Každá z těchto pěti etap je významným milníkem historie českého katastru a zásadním způsobem ovlivnila budoucí vývoj pozemkových evidencí v naší zemi.

3. Reambulace

- 1869-1881

4. Spojení s pozemkovými knihami - 1871

5. Katastr evidence daně pozemkové

- 1883-1927

Budování stabilního katastru

- Po staletích postupného vývoje katastru dozrál čas k realizaci myšlenky, vybudovat katastr pozemkové daně na vědeckých základech s jednotným velkoměřítkovým mapovým dílem.
  - Dvorská komise přistoupila ke svému úkolu velmi odborně a moudře – výsledkem bylo schválení jejího návrhu zaměřit celé území tehdejšího císařství.
    - Prosadit např. vybudování trigonometrické sítě bylo jistě v tehdejší ekonomické situaci velmi obtížné.

Patent císaře Františka I.

162.

Einführung einer

Wir Franz der Er

In Erwägung d
der Umlegung der Gru
Maßstabe der Vertheilu
Districte und Gemeinde
ten hervorgehen, habe
wägung dieses Mißsta
Mittel ihm abzuhelpfen,
seren sämtlichen Deut
zen ein in seinen Gru

§. 26.

Um jedoch denjenigen Ländern, in welchen das System früher zur Ausführung gebracht ist, die Theile desselben noch vor der allgemeinen in Beziehung auf die Vertheilung im Landen, wird die dermahl im Ganzen auf die Steuer-Summe im Innern der Provinzen aufzufultaten der neuen Erhebungen umgeändert, eine stabile Quote für die Provinz im Lande dann bestimmt, wenn aus der Vollerhebung in allen Provinzen das richtige Verhältniß derselben unter einander hervorgegangen ist.

Josef II.

Gegeben Wien, am 23. December 1817.

Sir Franz der
Erste, von Gottes Gnaden
Kaiser von Oesterreich; König
von Jerusalem, Ungarn, Böh-
men, der Lombarden und Vene-
dig, von Dalmatien, Kroatien,
Slavonien, Galizien, Lodome-
rien und Ägypten; Erzherzog
von Oesterreich; Herzog von
Lothringen, Salzburg, Steyer,
Kärnten, Krain, Ober- und
Nieder-Schlesien; Großfürst in
Siebenbürgen; Markgraf in
Mähren; gefürsteter Graf von
Habsburg und Tyrol &c. &c.

Frantisek
První, z Boží milosti
císar Rakouský, král Jerusa-
lemský, Uherský, Český, Lom-
bardský a Benátský, Dalmá-
tský, Chrávatý, Slavonský,
Salický, Lodoměřský a ěit-
ský; arcýkníže Rakouský; wý-
woda Lotarynský, Salcburský,
Ěstýrský, Kerytanský, Krán-
ský, horního a dolního Ěléz-
ska; Veliký kníže Sedmihrad-
ské; markrabě Moravské;
knížobabě Habsburské a Ty-
rolské &c. &c.

In Erwägung der Mißverhältnisse,
welche bey der Umlegung der Grund-
steuer nach dem bestehenden Maßstabe
der Vertheilung für ganze Provinzen,
Kreise, Districte und Gemeinden, wie
für einzelne Contribuenten hervor-
gehen, haben Wir nach der reifsten Er-
wägung dieses Mißstandes, und der
Zweck:

Vážugice nestownalosti, které
při ukládání hruntowní daně podle
požádávacího pravidla rozvržení
pro celé země, kraje, okresky a obce,
každý z pro zvolených kontribuentů
se vyskytl, a považivše co nej-
bedlivěji té nestegnosti z prostředků,
k nimž se jí pomohlo, vsněti všine
se

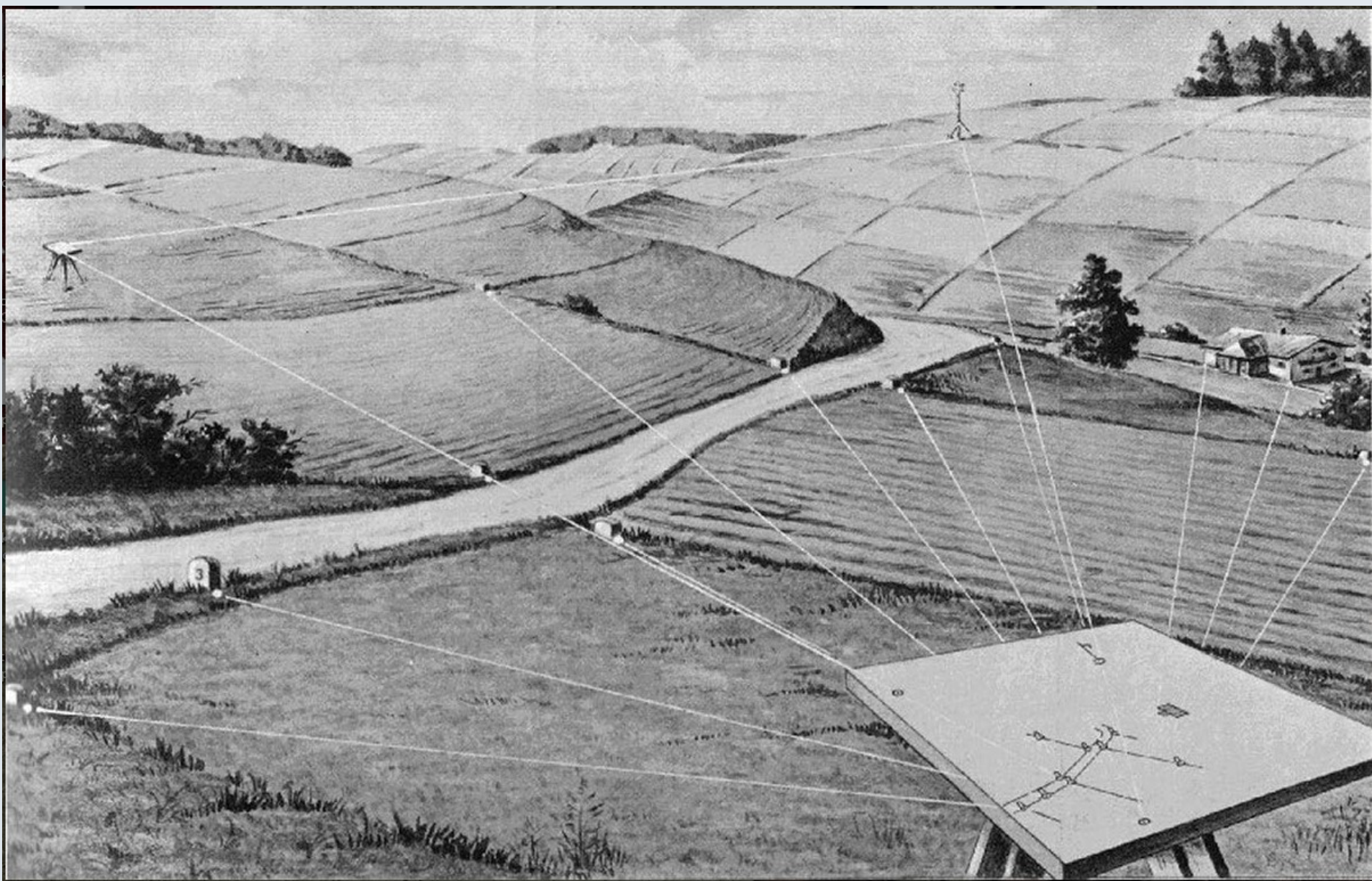
Budování stabilního katastru

- Vlastní realizace byla ukázkou obdivuhodných organizačních a odborných schopností
  - **Katastrální triangulaci** lze jednoznačně označit za zlom v oblasti budování geodetických základů a jejich využití pro katastrální mapování
    - Zásada „z velkého do malého“ už od té doby nebyla zpochybněna
  - Při zaměřování hranic byl zvolen způsob založený na úzké spolupráci obce, měřiče a inspektora.
  - Výsledek svou kvalitou přesvědčil, že může být použitelný nejen pro výběr daní
    - v podstatě vznik víceúčelového katastru

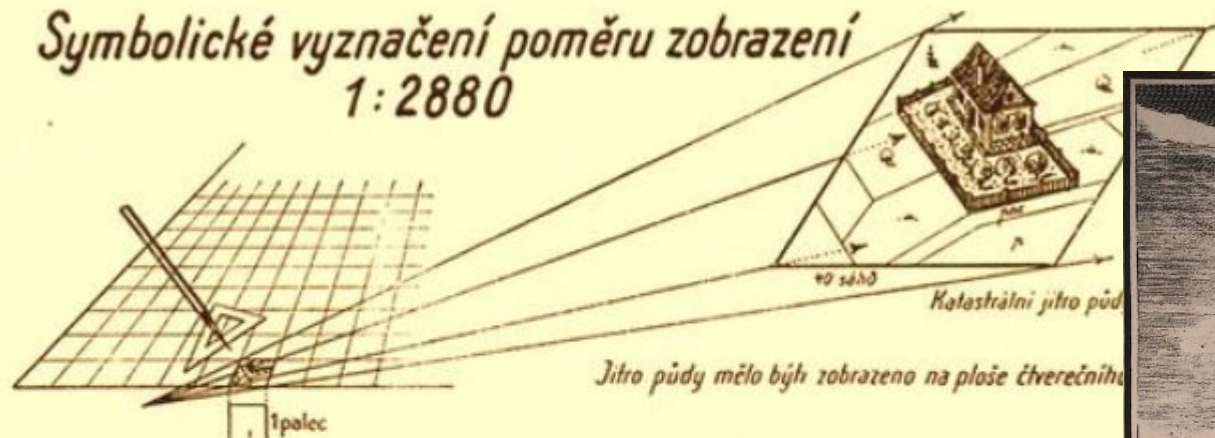

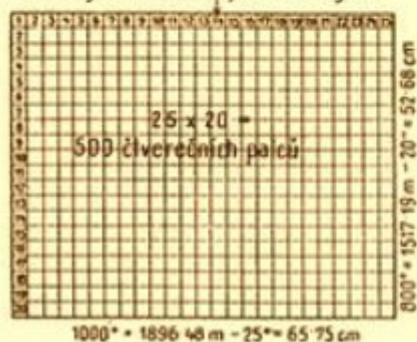

Symbolické vyznačení poměru zobrazení 1:2880

Sekání (mapový) list s palcovou síť,
obsahuje zobrazenou plochu 500 jiter

Jitro půdy mělo být zobrazeno na ploše čtverečního

1 jitro = 1600 čtverečních sáhů = 40 x 40 sáhů
1 sáh = 6 stop 1 stopa = 12 palců

40 sáhů = 240 stop = 2880 palců v přírodě má se za to
na mapě 1 palec

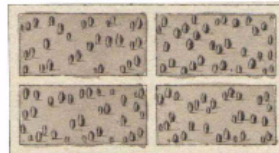

Katastrální měřítko

2.2.1 Půdní pokryv

Číslo značky	Varianta	Předmět		Datace	Grafické znázornění v měřítku 1 : 2 880	Číslo značky VII
		Překlad	Originál			
K221-37		jehličnaté stromy	Nadelbäume	2		
				3		
K221-38		listnaté stromy	Laubbäume	2		
				3		
K221-39		remízky	Remisen	1		V221-22
						

Vyhlášení platnosti stabilního katastru

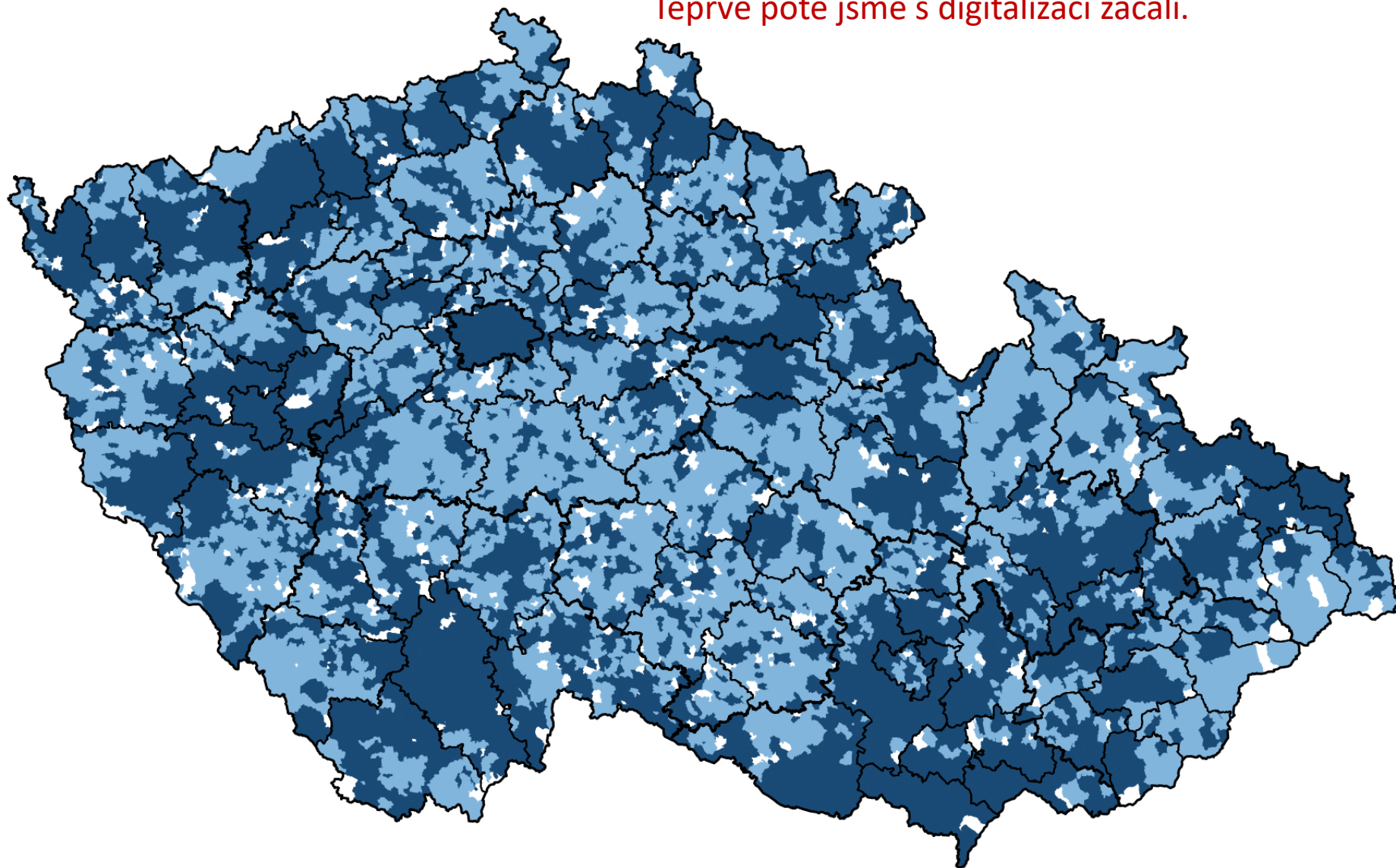
- Jednotné mapové dílo
  - 300 000 km²
  - 30 000 katastrálních území (12 700 na našem území)
  - 50 miliónů parcel (15,4 mil.)
- Vyhlášen jako **veřejný**
  - Postaven na principu stabilních majetkových vztahů
  - Využití ovlivněno akcelerací politického a hospodářského vývoje v Evropě
  - Velmi rychle začal zastarávat → nebyl důraz na „*udržitelnost projektu*“
  - Způsob aktualizace od té doby vždy klíčovou otázkou...

Otázka 2000-2006: Jak budeme aktualizovat KMD?
Teprve poté jsme s digitalizací začali.

1:1 040 529
0 10 20 30 40 50 km

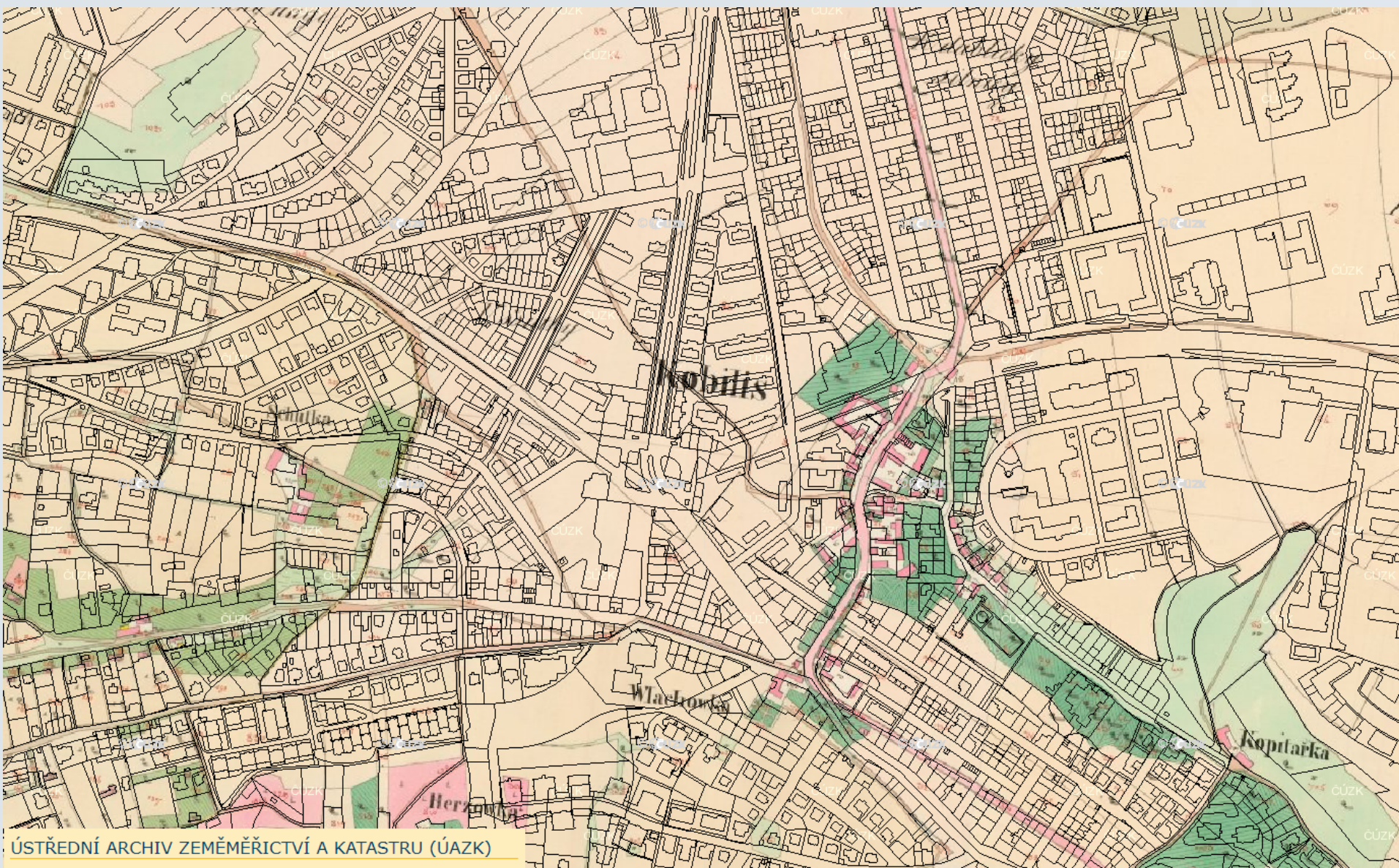
ČÚZK, SCD, vygenerováno 30.03.2017 mapovým serverem Marushka®

Reambulace, revize

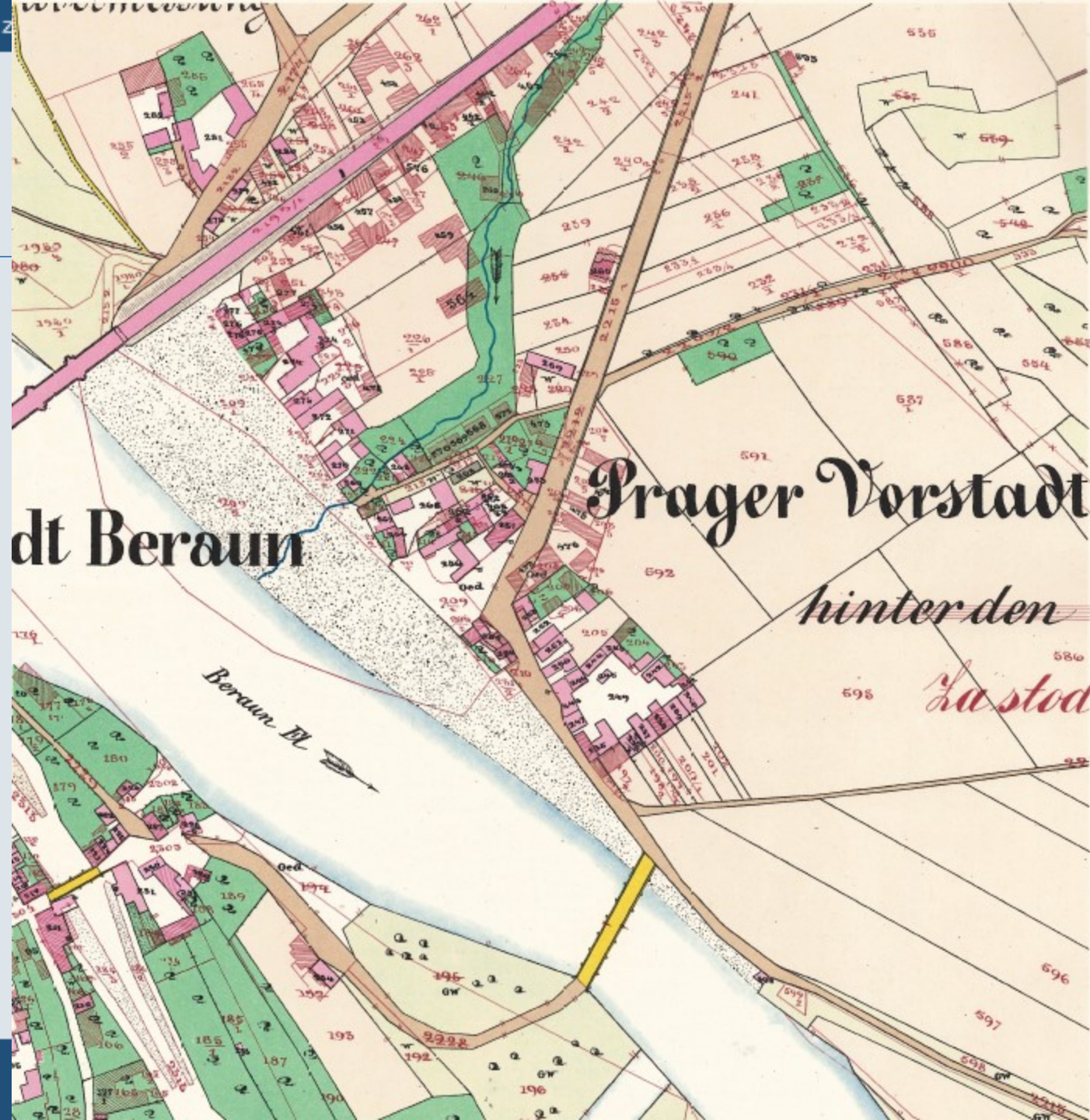

- Velmi rychle tehdy dokázali reagovat na nažádoucí vývoj
  - Již 9 let po plošném vyhlášení platnosti zahájena reambulace
    - Spěch s sebou přinesl nízkou kvalitu (např. zákresy dopravních staveb)
    - Obdobné metody aktualizace => od té doby NE
- Při vzniku pozemkových knih byla požadována aktuálnost mapy
  - K doplnění neohlášených změn zavedena **periodická revize katastru**

dt Beraun

Prager Vorstadt

hinter den

La stad

Beraun El

Přehledka

Mapy KN a BPE

Mapy KN a BPE s ortofotem

Vstupy
Legenda
Hledat
Tisk

cca 28 metrů

1692/9

© ČÚZK

© ČÚZK

1:679
0 10 20 30 40 50 m

Aktuálně:

- Současný stav je nevyhovující
  - **Údaje nejsou aktuální**
- Náprava je možná
  - **Revize KN**

SK + pozemkové knihy

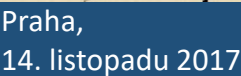
- V roce 1871 byl konstituován způsob evidence právních vztahů společně s aktualizací katastrální mapy
  - Tento model je využíván dodnes, od roku 1993 obě agendy svěřeny jedné instituci
- Ukázalo se však, že jen reambulace a revize nemohou k zajištění souladu stačit
  - Bylo třeba nalézt trvale udržitelný způsob evidence

Katastr evidence daně pozemkové

- V roce 1883 bylo dílo završeno (zák. 83/1883 Ř.Z.)
  - Povinnost udržování souladu se skutečným stavem (pro vlastníky i obce)
  - Zavedena ohlašovací povinnost – dodnes platný princip
  - Geometrický plán
  - Směrnice pro přesné mapování – zpřesňování map (zejména ve městech)
  - Zaměřování změn svěřeno soukromé sféře

Děkuji za Vaši pozornost.